

JESZCZEĆ (83) *pt*

-ć (82), -ci (1) *GliczKsiqż*.

Oba e jasne.

Sł stp s.v. jeszcze, Cn brak, Linde XVII w. s.v. jeszcze.

Uwydatnia kontynuację (inną od spodziewanej) (83) :

A. *Przy określaniu czasu trwania czynności lub stanu (50) :*

a. *Uwydatnia kontynuację trwania czynności lub stanu; nadal, ciągle (7) : PaprPan D3v; Iełzczeń mury ná ziemi leżą powólone/ Y polá do tey doby pułtyniámi ftoią KochOdpr B4.*

Z przymiotnikiem (3): yełfczemci ya żyw dziecyęcyu memu/ wiemci ya y tráfię wtho dobrze yáko ye mam chowác GliczKsiqż E4; BielKron 160v; Iełzczeń tego w Krákwie łwieżą pámięć mamy HistLan B3v.

Z przysłówkiem lub wyrażeniem przyimkowym (2): Yełfczeń przez zwyercyádło á pod przykrycyem widzimy KromRozm II n4v; CzechRozm 102v.

b. *Uwydatnia określony moment trwania w przeszłości; już (1) : Iełczeń iádác z Krákwá w dródze łie vrwáło [strzemię]. WyprPl C3v.*

c. *Uwydatnia brak rozpoczęcia, trwania lub zakończenia spodziewanej czynności lub stanu; jeszcze nie; nondum Vulg (31) :*

α. *Bez wyrażonego przeczenia: z przysłówkiem „mało” (5) : Boć to łácno rozeznác czarno álbo biało/ Kto nie baczy zwyczáiw ielzczeń ná tym máło. Łácnoć więc bywa poznác z Murzynem Cygáná/ Ale trudniej obáczyć co we wnątrz v páná. RejWiz 76; RejZwierz 23v, 46v, 100; RejPos 288v.*

β. *Z przeczeniem (26) : RejRozpr F2; RejKup aa5v, aa8v; ielzczeń nikt przeciw nam ręki nie podnołił HistAl H2v; GroicPorz t3; A ielczeń ná thym nieprzełtáie dobroć Páńka [Parumque est hoc in conspectu Domini] Leop 4.Reg 3/18; BibRadz Ioann 7/6; BielSat H2; Iełzczeń niewidzę/ łzczegobych łie práwie Vćielżyć miáła KochOdpr B3; LatHar 128; WujNT Ioann 2/4, 7/6; SkarKaz 551b; GosłCast 39; Iełczeń było dwudzięte nie nádełzło láto ZbylPrzyg B3.*

Połączenie: »jeszcze ... już« (1): Iełzczecz łie nicz nie łtało iuż łobie myłł płuiełz RejJóz N2v.

Z przymiotnikiem lub zaimkiem przymiotnym (7): Rzekłá im/ bądźcie łpokoyne/ Iełzczeń to źniwo niepewne BierEz O; RejPos 30; Iełzczeń nie tho miłtrz czo robi z nowego/ Więłtży co dobre vczyni ze złęgo. RejZwierz 214, 229; BielSpr 57v; LatHar 250, 583.

Z przysłówkiem lub z zaimkiem przysłownym (3): Iełzczeń nieprawie niełzczęłny kogo krzywda trapi Ale to łnadz niełzczęłniełszy kto łie na nię kwapi RejJóz H7; RejWiz 107; Wróćác łye y dobre łátá/ Iełczeń nie tu kóniec łwiátá. KochSob 57.

d. *Uwydatnia możliwość (życzenie, nadzieję, obawę) trwania lub powtórzenia czynności oraz stanu w przyszłości; adhuc Vulg (11) : Iełczech ją toba zatrzełę Niech jedno workow potrzełę RejKup Bb; BibRadz Os 12/9; Czemułcie ták niedbáli á nikczemni práwie/ Iełzczeń nam łłużyć może fortuná łáłkáwie. PaprPan Hh3, Hh3; Iełczeń y łprawiełliwoć bęđzie płáciłá KochPs 142; SkarŻyw 41.*

Z bliższym określeniem przewidywanego terminu (1): á iutro da Pan Bog ielzczeń zádám kilká wywodow CzechRozm 121.

W połączeniach z przysłówkiem określającym czas ogólnikowo (4): Abowiem iefłćżeć coś málucżko [adhuc enim modicum]/ żeć ten kthory ma przyść przydzie/ á nie omieśłka. *Leop Hebr* 10/37; *RejZwierz* 140v; Iefłćżeć długo czekać [longum est Vulg]/ buduyćie domy á miełzkayćie w nich *BibRadz Ier* 29/28, *Ioann* 13/33; *WujNT Ioann* 13/33.

B. Przy podkreślaniu dodatkowej czynności, ilości oraz intensywności (33) :

a. Uwydatnia uzupełnianie; ponadto, oprócz; adhuc Vulg (14) : *RejJóz* B3v; więc tu iufz wślyfcy fynowie twoi? Odpowiedział Ilái: Iefłćżeć iefł ieden niewielki/ á páłie owce. *Leop 1.Reg* 16/11; *RejZwierz* 108v.

α. Z comp uwydatnia inną od spodziewanej intensywność (11) :

Z przysłówkiem (5): *RejWiz* 121v; *SienLek* 103; Iefłćżeć tego więcej ma być pánie Lupá/ potrzebá ku temu áby był muzykiem *GórnDworz* H; á głodnego ná tho mieyśce poładzicie/ iefłćżeć gorzej będzie/ y więłzy kłopot ludzie będą mieli. *RejZwierz* 39v; *CiekPotr* 82.

Z przymiotnikiem (6): [Bóg] Ktory tu słońce iálne iáko świecę íprawił/ Iefłćżeć łobie podobno więłżą moc zołtáwił. *RejWiz* 154v; *RejFig Cc2v*; *RejPos* 137; *KochMRot* B3.

Z elipsą rzeczownika „rzecz” (2): *LibMal* 1554/188v; Bá iefłćżeć więłżą powiem. *OrzRozm* 12v.

b. Z odcieniem ekspresywnym; przy dodatkowym wyjaśnieniu uwydatnia kontrast tego, co istnieje, z tym, czego się spodziewano (19) :

α. Nawet, co więcej (10) : *RejJóz* H3; *RejKup* g5v; Pirweyś piyał gorzałkę/ dziś żuwkę gotuią/ Pięknie przykorzeniwży iefłćżeć ocukruią. *RejWiz* 60v; Iefłćżeć ná zamiar ieden drab zołtanie. *KochSz* B4v.

Połączenia: »a jeszcze« (2): otoż małz nápoły/ á iefłćżeć náddawam/ Abowiem więcej łupin/ y worći przydawam. *RejFig Ee2*; *RejPos* 210v.

»jeszcze i« (1): Zártom nikt się nie śmieie/ ná gniów nic niedbáią/ A iefłi słowo rzeczełz/ iefłćżeć y náłaią. *KochFr* 115.

»jeszcze ktemu« (3): Iefłćżeć ktemu powiem/ ták bes Káplaná ludzie łą nie śmáczni/ iáko mięso bes łoli *OrzRozm* E; *Mącz* 43c; *RejPos* 133.

β. I tak, mimo to (7) : Nie będąieli mey pilności Ićie nie wydzielz trudnoći Ale gdyby chciał dołóżyć Mogłóć by tve práwo ożyć Iefłćżeć bych ia dziurę náłazł Kędy byś ftey fieći wylazł *RejRozpr* Fv; *RejPos* 60v, 325.

Połączenie: »jeszcze wždy« (2): *RejPos* 230; [po omówieniu pychy papieży:] Iefłćżeć wždy poniekađ ten tytuł [servus servorum Dei] mogł Grzegorzowi pierwżemu/ wielkiem názwánemu służyć *CzechEp* 333.

Fraza: »jeszcze by to nic« (2): [przy rozważaniu kary wiecznej:] vlituy łie łam nád łobą [...] Bo iefłćżećby tho nic/ áby tho márne á doczeńne ciáło twoie ná iákie frogości álbo ná iákie pomłty doczeńne przyść miało *RejPos* 262, 292v.

γ. Przynajmniej (2) :

Połączenie: »jeszcze wždy« (2): Bo byś nie baczył á nie rozumiał/ iefłćżećby tho wždy zá mniey gorłze mogłó być przyćciono. *RejZwierz* 268, 236.

Synonimy cf JESZCZE.

Cf **JESZCZEŻ**

JZ